

Päivämäärä
5.8.2013

wpd Finland Oy

OULAISTEN KAUPUNKI
MAASELÄNKANKAAN TUULIPUISTON
OSAYLEISKAAVA
OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

OULAISTEN KAUPUNKI

MAASELÄNKANKAAN TUULIPUISTON OSAYLEISKAAVA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tarkastus 5.8.2013

Päivämäärä 5.8.2013

Laatija Pekka Kujala, Erika Kylmänen

Hyväksyjä Jouni Laitinen

Kuvaus Maaselänkankaan tuulipuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Ramboll

Pitkänsillankatu 1

67100 KOKKOLA

T +358 20 755 7600

F +358 20 755 7602

www.ramboll.fi

SISÄLTÖ

1.	SUUNNITTELUN KOHDE JA VAIKUTUSALUE	1
1.1	Suunnittelualan sijainti	1
1.2	Vaikutusalue	2
1.3	Maaselänkankaan tuulipuisto	3
2.	YHTEYSHENKILÖT JA -TIEDOT	4
3.	SUUNNITTELUN TAVOITTEET	4
4.	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	5
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	5
4.2	Maakuntakaava	5
4.2.1	Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava	5
4.3	Yleiskaava	6
4.4	Asemakaava	7
4.5	Pohjakartta	7
4.6	Ympäristön nykytila	7
4.6.1	Asutus ja maankäyttö	7
4.6.2	Elinkeinot ja liikenne	8
4.6.3	Virkistyskäyttö ja matkailu	9
4.6.4	Luonnonympäristö	9
4.6.5	Suojelualueet	9
4.6.6	Maisema ja kulttuuriperintö	10
4.7	Maa-alueiden omistus	11
4.8	Osayleiskaava-alueen läheiset muut tuulivoimapaistot	11
5.	OLEMASSAOLEVAT SELVITYKSET JA TIETOPOHJA	12
6.	LAADITTAVAT SELVITYKSET	12
7.	ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET	13
7.1	Ihmisten elinolot ja elinympäristö	13
7.2	Maa- ja kallioperä, vesi, ilma ja ilmasto	13
7.3	Kasvi- ja eläinlajit, luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarat	13
7.4	Alue- ja yhdyskuntarakenne sekä yhdyskunta- ja energiatalous ja liikenne	14
7.5	Kaupunkikuva, maisema, kulttuuriperintö ja rakennettu ympäristö	14
8.	OSALLISET	14
9.	OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN	15
9.1	Kaavan vireilletulosta ilmoittaminen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma	16
9.2	Kaavaluonnoksen laadinta	16
9.3	Kaavaehdotuksen laadinta	16
9.4	Hyväksymisvaihe	16
9.5	Muutoksenhaku	17
10.	HANKKEEN AIKATAULU JA OHJELMA	17

Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma on lakisääteinen (MRL 63 §) kaavan laatimiseen liittyvä asiakirja, jossa esitetään suunnitelma kaavan laatimisessa noudatettavista osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

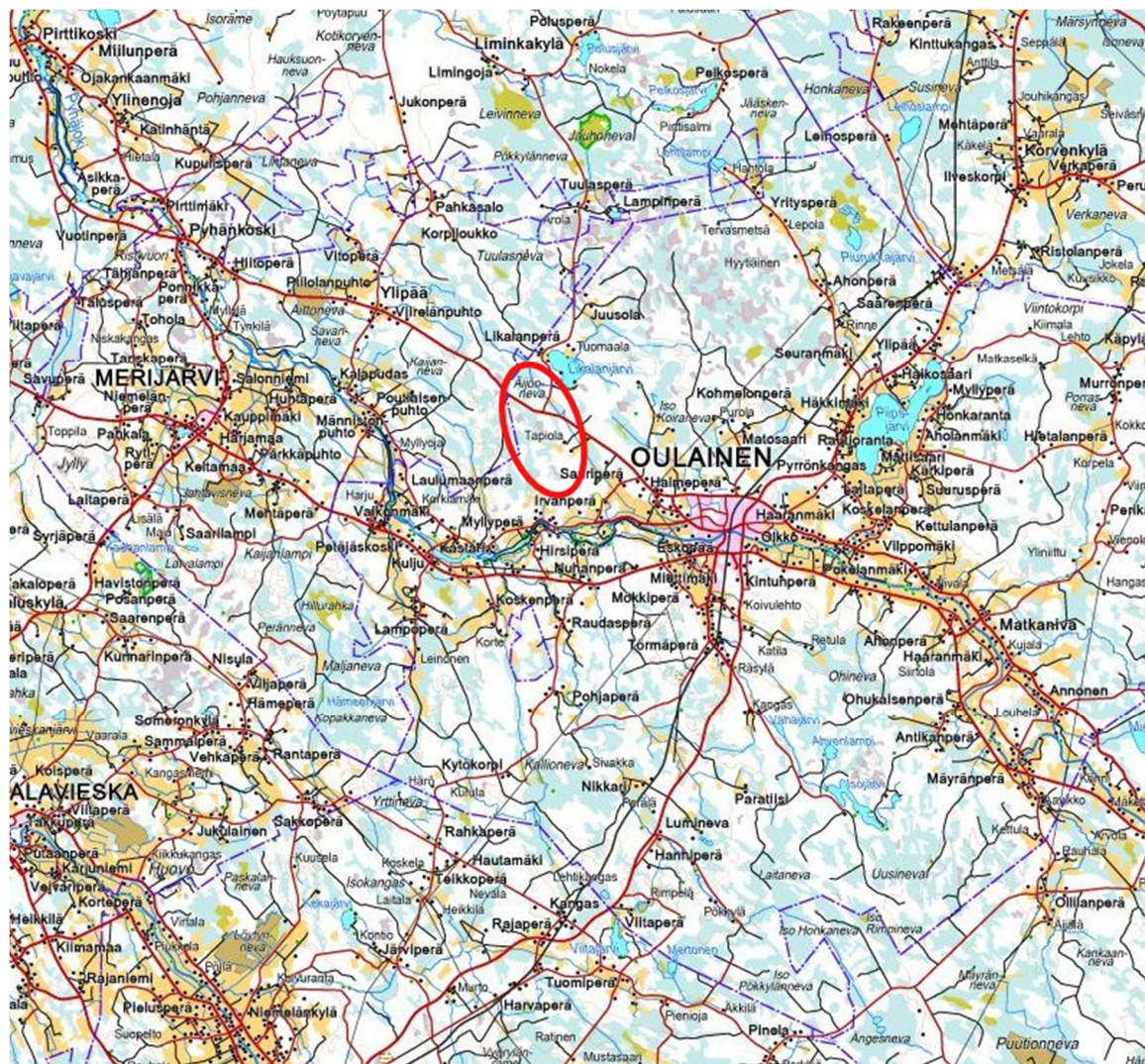
Tätä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään koko suunnitteluprosessin ajan aina tarpeen mukaan.

1. SUUNNITTELUN KOHDE JA VATKUTUSALUE

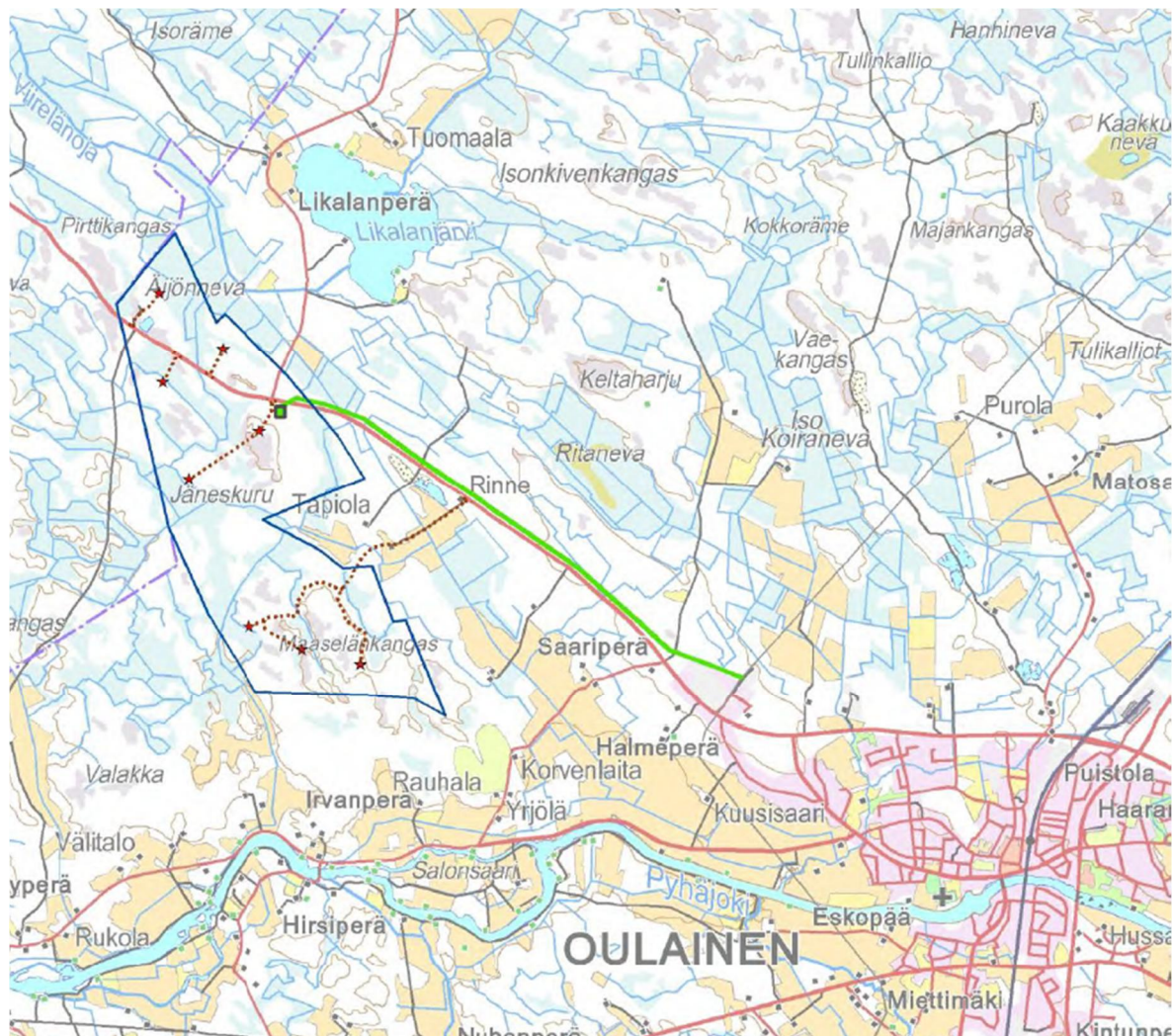
1.1 Suunnittelualueen sijainti

Osayleiskaava-alue (noin 500 ha) sijaitsee Oulaisten kaupungin ja Merijärven kunnan rajalla noin 4,5 km Oulaisten keskustasta länsi-luoteeseen ja noin 10 km Merijärven keskustaajamasta itään.

Osayleiskaava-alueen sijainti on esitetty kuvissa 1 ja 2.

Kuva 1. Osayleiskaava-alueen likimääräinen sijainti.

Kuva 2. Oulaisten Maaselänkankaan tuulipuiston alustava osayleiskaavan raja-
us sinisellä ja alustava hahmotus 110 kV-liityntäjohtoon reitistä vihreällä.

1.2 Vaikutusalue

Osayleiskaavan vaikutusalue voidaan jakaa lähivaikutusalueeseen, joka sisältää välittömästi tuulivoima-alueisiin liittyvät maa-alueet. Laajempi vaikutusalue muodostuu alueista, joiden kauko-
maisemassa alue on havaittavissa.

Lähimpänä vaikutusalueena voidaan pitää noin 200–250 metrin etäisyyttä voimalasta. Vaikka voimalan kaatuminen onkin erittäin epätodennäköistä, puhutaan tässä yhteydessä ns. "kaatamisetaisyydestä". Näihin vaikutuksiin kuuluvat esim. jään mahdollisesta lentämisestä koituvat riskit ja viereiselle maanomistuksyksikölle mahdollisesti tuleva häiriö. Myös tieliikenteen osalta vaikutusalueena pidetään ohjeistuksen mukaisesti likimain kyseistä etäisyyttä.

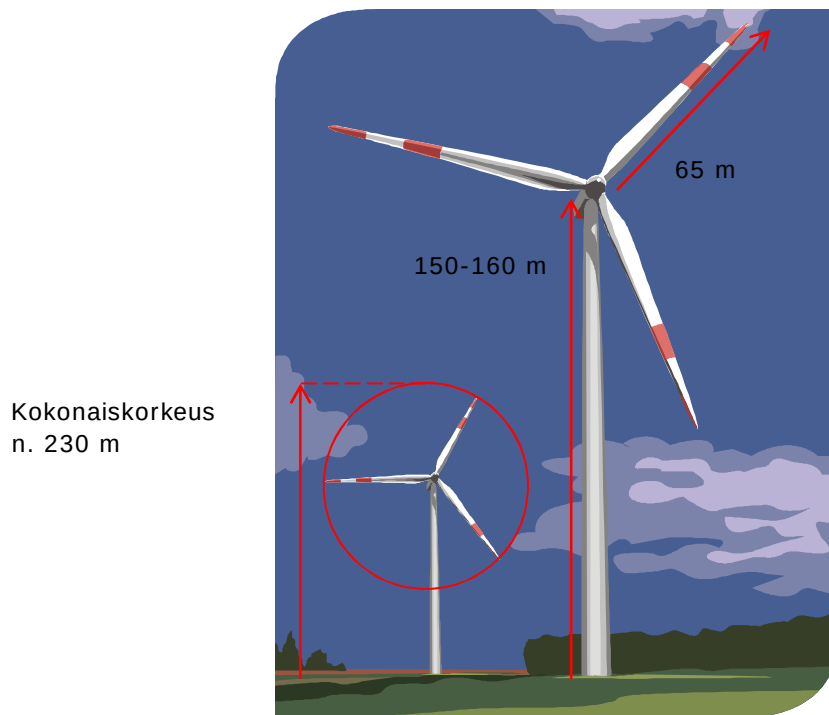
Melun vaikutusalueena ymmärretään 500–1000 metrin etäisyyttä voimalasta. Vaikutusalueen laajuus riippuu mm. häiriintyvän toiminnan luonteesta (esim. vapaa-ajanasutus / pysyvä asutus) ja voimalan tyypistä.

Lähimaisema-alue ulottuu useimmin noin 2000–3000 metrin päähän. Tällöin voimalat, näkyessään, hallitsevat maisemaa ja muodostavat selvän uuden elementin maisemakuvassa. Näkyvyyteen vaikuttaa erityisesti alueen metsäisyys. Metsällä on suuri vaikutus maisemavaikutuksia rajoittavana tekijänä, sillä metsä sulkee näkymiä tehokkaasti.

Kaukomaisema-alue ajatellaan olevan yli 6 km päähän ulottuva alue, jolloin voimalat ovat (hyvässä säässä) näkyvissä, mutta ne eivät enää hallitse maisemaan. Kaukomaisemavaikutusalue voi ulottua kauaskin; voimalat saattavat aukeilla alueilla (esimerkiksi järvet ja suuret pellot) näkyä vielä 15–20 kilometrin päästä.

1.3 Maaselänkankaan tuulipuisto

wpd Finland Oy, yhteistyössä Scandinavian Wind Energy SWE Oy:n kanssa, suunnittelee Oulaisten Maaselänkankaan alueelle rakennettavaksi 8 kpl yksikköteholtaan 3 MW:n tuulivoimalaitosta. Tornien korkeus olisi noin 150–160 metriä ja lavan pituus noin 65 metriä (kuva 3).

Kuva 3. Tuulivoimalan kokonaiskorkeus, tornin korkeus ja lavan pituus havainnekuvassa.

Tuulivoimapuiston sisäinen sähkönsiirto tuulivoimalaitoksilta omalle sähköasemalle toteutetaan maakaapelein. Tuulivoimalan sähköasemalta sähkö voidaan siirtää alustavan suunnitelman mukaisesti Oulaisten keskustan luoteispuolella kulkevaan Fingrid Oyj:n 110 kV sähkölinjaan. Liityntä Fingridin verkkoon tapahtuisi suoraan johtoon T-haarana. Verkkoliityntä edellyttää noin 5 km pitkän liityntäjohtoon rakentamista. Liityntäjohtoon toteutustapa olisi todennäköisesti 110 kV-ilmajohto, joka sijoitettaisiin Pyhäjoentien (yhdystie 7890) yhteyteen.

Alustava hahmotus johtoreitistä on esitetty vihreällä kuvassa 2.

2. YHTEYSHENKILÖT JA -TIEDOT

Kaavoittajana on Oulaisten kaupunki, jossa hankkeesta vastaavat:

Oulaisten kaupunki
Oulaistenkatu 12 (PL 22), 86300 OULAINEN

Tekninen johtaja
Markku Ketonen
Puh. +358 44 479 3250
Sähköposti: markku.ketonen@oulainen.fi

Mittauspäällikkö
Jarkko Vilppola
Puh. +358 44 479 3262
Sähköposti: jarkko.vilppola@oulainen.fi

Kaavan laatijana toimii Ramboll Finland Oy

Kaavan laatija:
Arkkitehti SAFA Jouni Laitinen
Pitkäsillankatu 1
67100 KOKKOLA
puh. +358 40 5500 830
Sähköposti: jouni.laitinen@ramboll.fi

Projektipäällikkö:
Pekka Kujala
puh. +358 40 726 6050
Sähköposti: pekka.kujala@ramboll.fi

Toimijat:

Scandinavian Wind Energy SWE Oy
Toimitusjohtaja Kaarel Kõllo
Loviisantie 6
47200 ELIMÄKI
puh. +358 45 2579 880
Sähköposti: kaarel.kollo@scandwind.eu

wpd Finland Oy
(Yhteyshenkilö: Varatoim. joht. Heli Rissanen)
Keilaranta 13
02150 Espoo

3. SUUNNITTELUN TAVOITTEET

Oulaisten kaupungin tekninen lautakunta on 26.2.2013 pitämässään kokouksessa hyväksynyt esityksen Maaselänkankaan tuulipuiston osayleiskaavan laatimisesta ja päättänyt käynnistää yleiskaavan laatimisen alueelle. wpd Finland Oy ja Oulaisten kaupunki ovat tehneet sopimuksen Maaselänkankaan tuulipuiston osayleiskaavan laatimisesta 11.3.2013.

Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ohjaamaan tuulivoimaloiden rakentamista. MRL 77 a § perusteella tavoitteena on käyttää osayleiskaavaa suoraan rakennuslupien myöntämisen perusteena. Tuulivoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon,

että yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella, suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön ja tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää (MRL 77 b §). Oikeusvaikutteinen osayleiskaava mahdollistaa siten myös tuulipuiston sisäisen sähkönsiirtoverkoston ja sähköaseman rakentamisen suunnittelualueelle sekä alueen muiden toimintojen ja tuulivoimatuotannon yhteensovittamisen. Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin edetessä muodostuvat tavoitteet.

Suunnittelun yhteydessä pyritään varmistamaan, että kaavassa osoitetuista toiminnoista ei aiheudu esimerkiksi kaava-alueen luonnonympäristön, eläimistöön ja linnustoon, ympäröivän alueen asukkaisiin, alueella harjoitettavaan maa- ja metsätalouteen tai muihin elinkeinoihin kohdistuvia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Tärkeänä kaavan tavoitteena pidetään myös sitä, ettei uusi maankäyttö aseta merkittäviä rajoitteita osayleiskaava-alueen lähiympäristön kehittämiselle tulevaisuudessa.

4. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (Valtioneuvoston päätös 30.11.2000) ovat saaneet lainvoiman 26.11.2001 ja niiden muutokset ovat tulleet voimaan 1.3.2009. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on ryhmitelty asiasisällön perusteella seuraaviin kokonaisuuksiin, jotka viidettä lukuun ottamatta koskevat suunnittelualueita:

1. Toimiva aluerakenne
2. Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
3. Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
4. Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
5. Helsingin seudun erityiskysymykset
6. Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden *Elinympäristön laatu (kohta 2)* erityistavoitteissa todetaan: *"Alueidenkäytössä tulee edistää energian säästämistä sekä uusiutuvien energialähteiden käyttöedellytyksiä.*

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto (kohta 4) yleistavoitteissa todetaan: *"Alueidenkäytössä turvataan energiahuollon valtakunnalliset tarpeet ja edistetään uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuuksia".* Erityistavoitteiden mukaan: *"Maakuntakaavoituksessa on osoitettava tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet. Tuulivoimalat on sijoitettava ensisijaisesti keskitetysti useamman voimalan yksiköihin."*

Hanke osaltaan tukee alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista.

4.2 Maakuntakaava

4.2.1 Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava

Oulaisissa on voimassa vuonna 2006 lainvoimaiseksi tullut Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava. Maakuntakaavassa ei ole osoitettu tuulivoima-alueita manneralueille, mutta tuulivoimantuotanto-alueet sisältyvät tekeillä olevaan maakuntakaavauudistuksen vaihekaavaan 1. Vaihemaakuntakaavaluonnos oli nähtävillä 28.8.–26.9.2012 ja kaavaehdotuksen odotetaan valmistuvan kesään 2013 mennessä. Vaihemaakuntakaava 1:ssä osoitettujen tuulivoima-alueiden lähtökohtana toimii

vuonna 2011 julkaistu ”Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan manneralueen tuulivoimaselvitys” –raportti.

Voimassa olevassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa ei ole osoitettu erityistä käyttötarkoitusta Maaselänkankaan tuulipuistoalueelle (ns. valkoista aluetta). Tuulipuistoalue sivuaa ruskealla viivalla osoitettua mk-5 kaavamerkintää (mk, maaseudun kehittämisen kohdealue), joka osoittaa Pyhäjokilaakson aluetta. Ote maakuntakaavasta on esitetty kuvassa 4.

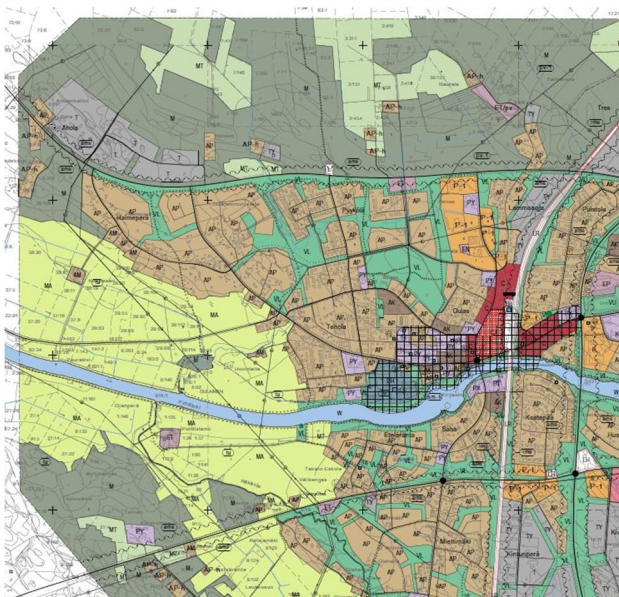
Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa Oulaisten Maaselänkankaan tuulipuistoalue ei sijoitu tuulivoimaloiden alueiksi osoitetuille alueille. Hanke on kuitenkin sittemmin otettu mukaan Pohjois-Pohjanmaan liiton valmistelemaan selvitykseen 1. vaihemaakuntakaavaan soveltuvista tuulivoimaloiden alueista. Tavoiteaikataulun mukaan uusi maakuntakaava tulisi maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi syksyllä 2013.

Kuva 4. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavasta. Sinisellä katkoviivalla suunnittelualan sijainti.

4.3 Yleiskaava

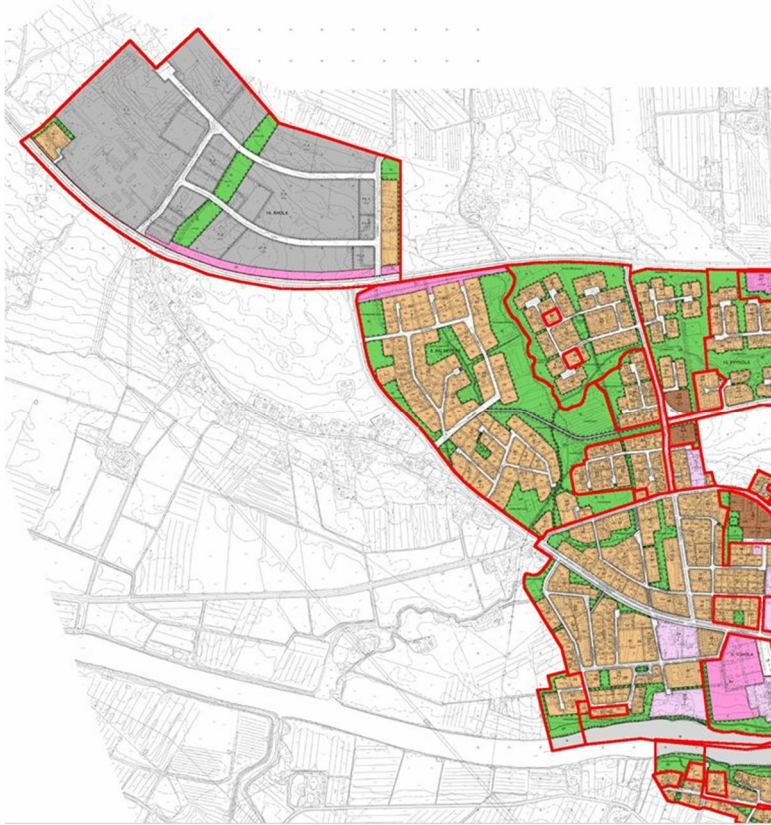
Alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa. Oulaisten keskustan yleiskaava-alue (kuva 5) sijoittuu hankealueen itäpuolelle.

Kuva 5. Ote Oulaisten keskustan osayleiskaavan länsiosasta.

4.4 Asemakaava

Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Lähin asemakaavoitettu alue on Oulaisten keskustan asemakaava (kuva 6).

Kuva 6. Ote Oulaisten keskustan asemakaavayhdistelmästä.

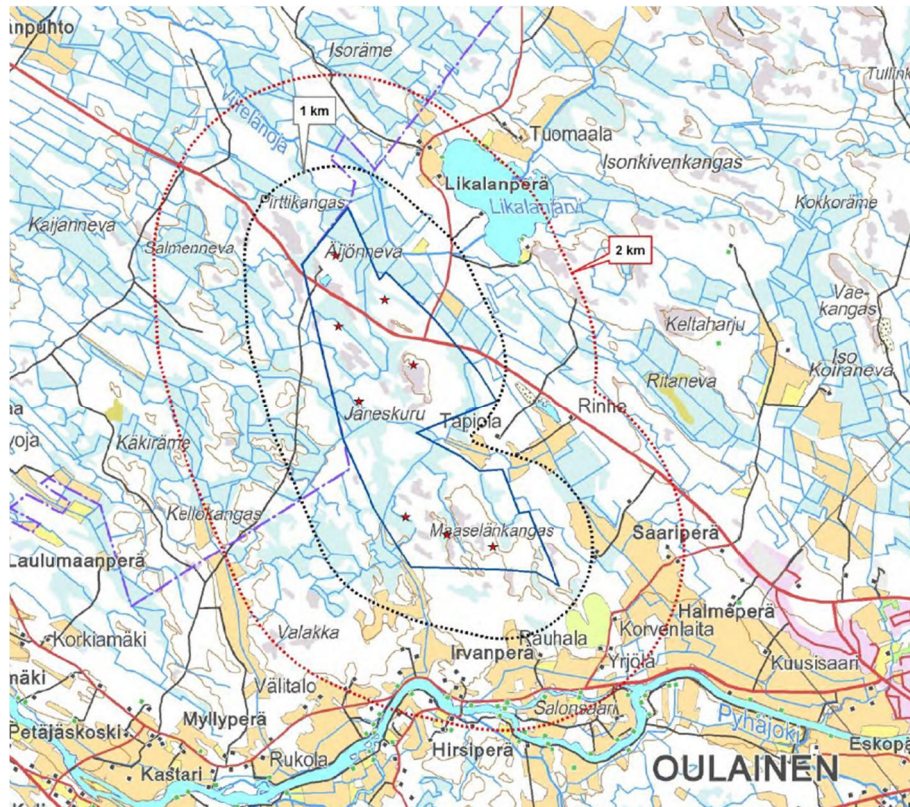
4.5 Pohjakartta

Suunnittelun pohjana käytetään maastotietokanta-aineistoa ja tarpeen mukaan muuta karttamateriaalia.

4.6 Ympäristön nykytila

4.6.1 Asutus ja maankäyttö

Maaselänkankaan tuulipuistoalueen lähiympäristö on pääasiassa maa- ja metsätalousmaata. Lähimmät rakennetut kohteet ovat Tapiola ja Honganpuhto tuulipuistoalueen keskivaiheilla noin kilometrin etäisyydellä lähimmistä voimaloista ja vastaavasti Päivölä noin kilometrin etäisyydellä kaakossa sekä Rauhala reilun kilometrin etäisyydellä etelässä. Kahden kilometrin vyöhykkeen sisäpuolelle sijoittuu jonkin verran asuin- ja loma-asuin rakennuksia Likalanperällä, Saariperällä ja Pyhäjoen varressa. Lähimmät loma-asunnot sijaitsevat Likalanjärven rannassa noin 1 500 metriä lähimmistä voimaloista koilliseen. Enemmän loma-asuntoja sijaitsee nauhamaisesti sijoittuneena Pyhäjoen ranta-alueilla, lähimmillään noin 1 700 metriä voimaloista. Reilun kilometrin (noin 1 200 m) päässä lähimmästä voimalasta kaakkoon sijaitsee lisäksi ravi- ja moottoriurheiluradat. Lähiympäristön maankäyttö ja asutus on etäisyysvyöhykkeineen esitetty kuvassa 7.

Kuva 7. Lähiympäristön maankäyttö ja asutus etäisyysvyöhykkeineen. Vihreät neliöt = loma-asunto, mustat neliöt = vakituinen asunto. Punainen tähti = tuulivoimala (alustava sijainti).

4.6.2 Elinkeinot ja liikenne

Suunnittelualue on valtaosaltaan metsätalousaluetta. Suunnittelualueen eteläpuolella Pyhäjoen molemmiin puolin on runsaasti viljelyskäytössä olevia peltoja. Suunnittelualueen läheisyydessä Pyhäjoentien varressa toimii myös maa-ainesten ottoalue.

Suunnittelualueen itäpuolella, Oulaisten keskustan kautta kulkee pohjois-eteläsuunnassa kantatie 86 (Liminka-Kannus). Tuulipuistoaluetta lähin yleinen tie on Pyhäjoentie (7890), joka kulkee tuulipuistoalueen pohjoisosan läpi. Kaksi tuulipuiston 8 voimalasta sijoittuu Pyhäjoentien pohjoispuolelle.

Kuva 8. Suunnittelualueen tiestö ja liikennemäärät (ajoneuvoa/vrk), © Liikennevirasto 2012. Yleiskaa-
van alustava aluerajaus sinisellä.

Lähin suunnittelualuetta sijaitseva lentokenttä on Ylivieskan Vähäkankaalla, joka sijaitsee noin 25 kilometriä suunnittelualueesta etelään. Muita lähimpiä lentokenttiä ovat Kalajoki, Raahe-Pattijoki sekä Haapavesi. Ne sijaitsevat noin 45 km:n etäisyydellä suunnittelualueesta.

4.6.3 Virkistyskäyttö ja matkailu

OIVA-tietokannan ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan mukaan suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei ole virallisia virkistysalueita tai -reittejä. Suunnittelualueella ja sen ympäristössä voi jokamiehenoikeudella marjastaa, sienestää ja oleilla luonnossa sekä metsästää. Suunnittelualueelta noin 3 kilometriä itään sijaitsee Keltaharjun laavu tulentakopaikkoineen ja hiihtolat. Suunnittelualueen eteläpuolella reilun kilometrin etäisyydellä sijaitsee Irvan ravi- ja moottoriurheilurata.

4.6.4 Luonnonympäristö

Suunnittelualueen maasto on pääasiassa metsäistä metsätalousmaata ja ojitettua suoaluetta. Lisäksi alueella on pienipiirteisiä kallioalueita. Myös tuulipuiston lähialueet ovat pääasiassa rakentamatonta metsä- tai maatalousmaata. Topografialtaan maasto on tasaista ja korkeuserot pieniä. Tuulipuistoalueen korkeus merenpinnasta vaihtelee pääsääntöisesti välillä 60 - 70 metriä.

Tuulipuistoalueella tai sen lähiympäristössä, tai liityntäjohtoreitin varrella ei sijaitse ympäristöhallinnon OIVA-aineistojen perusteella pohjavesialueita. Lähin arvokas pohjavesialue on Vaekankaan pohjavesialue reilun 4 km etäisyydellä tuulipuistosta itään.

Tuulipuistoalueella tai sen läheisyydessä, tai liityntäjohtoreitin varrella ei OIVA-aineistojen perusteella ole arvokkaita harju-, moreeni- tai kallioalueita.

4.6.5 Suojelualueet

Tuulipuistoalueella tai sen läheisyydessä tai liityntäkaapelin alustavalla reitillä ei ole Natura 2000-verkoston kohteita, muita luonnonsuojelualueita tai suojeltuja luontotyppejä.

Lähin Natura 2000 -alue on noin 8,5 km tuulipuistosta pohjoiseen, Pyhäjoen kunnan puolella sijaitseva Telkkisaarten Natura 2000 -alue (kuva 9). Kohde on keidassuon ja luonnontilaisten metsäsaarekkeiden muodostama kokonaisuus, joka on suojeltu valtion luonnonsuojeluna vanhojen metsien suojeluohjelmassa. Kohde on tyypiltään luontodirektiivin mukainen SCI-alue. Oulaisten tuulipuistohanke ei vaikuta kohteeseen.

Muita alle 10 km etäisyydellä Oulaisten tuulipuistosta sijaitsevia luonnonsuojelualueita on Telkkisaarten lisäksi ainoastaan Hillurahka -niminen suoalue, joka on merkitty maakuntakaavassa suojeluna, mutta ei ympäristöhallinnon OIVA-aineistoissa. Hillurahka sijaitsee noin 8 km tuulipuistosta lounaaseen Merijärven kunnan puolella (kuva 9). Oulaisten tuulipuistohanke ei vaikuta kohteeseen.

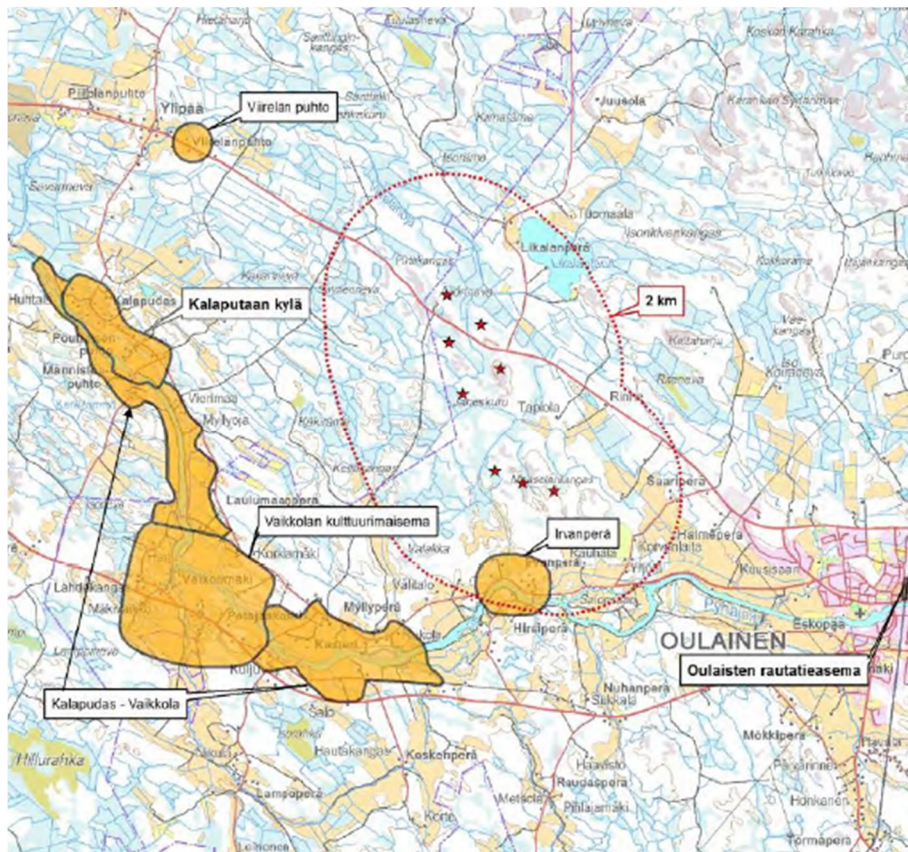
Suunnittelun tuulipuiston alueelta tai sen läheltä (etäisyys vähintään yksi kilometri) ei ole tiedossa uhanalaisten tai muiden huomionarvoisten eliölajien esiintymiä (Eliölajitietojärjestelmä, SYKE:n tiedonanto 4.4.2013).

4.6.6 Maisema ja kulttuuriperintö

Museoviraston tietojen ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava perusteella Oulaisten tuulipuisto sijoittuu maisema- ja kulttuuriperintökohteiden ja –alueiden suhteen seuraavasti (kuva 10):

- Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Kalajokilaakso (Nivala, Ylivieska, Haapajärvi) sijaitsee lähimmillään noin 23 km tuulipuistoalueesta etelään.
- Lähimmät valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ovat Kalaputaan kylä Merijärven puolella noin 5 km etäisyydellä ja Oulaisten rautatieasema noin 6 km etäisyydellä voimaloista. Maakuntakaavan mukaan valtakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde on myös 'Vaikkolan kulttuurimaisema Petäjäskoskella', jonka etäisyys tuulipuistosta on noin 4 km. Maakuntakaavan merkintä perustuu Museoviraston vuoden 1993 rakennettujen kulttuuriympäristöjen luetteloon (RKY 1993). Nyt voimassa olevassa inventoinnissa (RKY 2010) Vaikkolan kulttuurimaisema ei enää sisälly luetteloon.
- Maakuntakaavan mukaan maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai kulttuuriympäristöjä alle 10 km etäisyydellä hankealueesta ovat myös:
 - o Pyhäjokivarsi välillä Kalapudas – Vaikkola (etäisyys välillä 3 – 6 km)
 - o Viirelän puhto, Merijärvi (etäisyys noin 4,5 km)
 - o Irvanperä, Oulainen (etäisyys noin 1 km)
 - o Piipsijärvi, Oulainen (etäisyys noin 10 km)

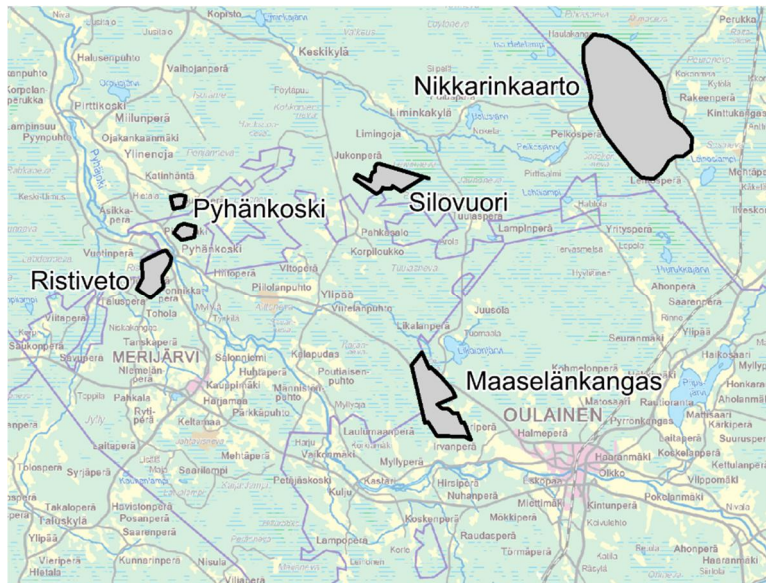

Maa-alueiden omistus

4.8 Osayleiskaava-alueen läheiset muut tuulivoimapuistot

SG-Power Oy suunnittelee Pyhäjoen Silovuoren läheisyyteen 9 voimalan hanketta. Etäisyyttä Maaselänkankaan tuulipuistoon on noin 10 kilometriä. Suomen Hyötytuuli suunnittelee Raahen Nikkarikaartoon 24 voimalan puistoa. Etäisyyttä Maaselänkankaan tuulipuistoon on noin 15 km.

Lähialueen tuulipuistohankkeet on esitetty kuvassa 11.

Kuva 11. Lähialueen tuulipuistohankkeet.

5. OLEMASSAOLEVAT SELVITYKSET JA TIETOPOHJA

Aluetta koskevat selvitykset ja aineistot:

- Eliölajitietojärjestelmä, SYKE:n tiedonanto 4.4.2013.
- Museovirasto. Kulttuuriympäristön rekisteriportaali.
- Pohjois-Pohjanmaan liitto. Pohjois-Pohjanmaan ja Keski- Pohjanmaan manneralueen tuulivoimaselvitys 2011.
- Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaava. 25.8.2006.
- Pohjois-Pohjanmaan liitto. Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavaluonnos
- Valtion ympäristöhallinto. OIVA – Ympäristö- ja paikkatietopalvelu.
- Suomen Tuuliatlas.

6. LAADITTAVAT SELVITYKSET

Kaavoituksen yhteydessä tullaan laatimaan seuraavat selvitykset:

1. Linnuston kevätmuuttoselvitys
2. Linnuston syysmuuttoselvitys
3. Pesimälinnustoselvitys
4. Lepakkoselvitys
5. Liito-oravakartoitus
6. Luontotyyppi- ja kasvillisuuskartoitus
7. Natura-arviot
8. Maisemaselvitys
9. Meluselvitys
10. Välke- ja varjostusmallinnus
11. Näkymäanalyysi
12. Liikennöitävyysselvitys
13. Sähköverkostoselvitys
14. Lentoesteet ja tutkavaikutukset
15. Maa- ja kallioperäselvitys
16. Arkeologinen selvitys

Selvitysten tulokset esitetään kaavaselostuksessa ja joidenkin selvitysten osalta tarkemmin kaavaselostuksen liiteraporteissa.

7. ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Maankäyttö- ja rakennuslaki 9 §

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus, aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA) 1 § mukaisesti. Vaikutuksia arvioidaan tällöin:

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön,
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon,
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin,
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen,
- 5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

7.1 Ihmisten elinolot ja elinympäristö

Tuulivoimarakentamisesta voi aiheutua ihmisten elinympäristön laatuun kohdistuvia vaikutuksia, jotka liittyvät tuulivoimaloiden maisemalliseen vaikutukseen sekä syntyvään meluun ja voimaloiden siipien liikkeen aikaansaamaan välkevaikutukseen.

Tuulivoimalat voivat heikentää paikallisesti merkittävien lähiulkoilualueiden viihtyisyyttä. Alueen virkistyskäyttöön, esimerkiksi retkeilyyn, vaikuttavia seikkoja saattavat olla mm. alueelle tulevat rakentamisaikaiset liikkumisrajoitukset, voimalarakenteet sekä melu- ja maisemavaikutukset.

7.2 Maa- ja kallioperä, vesi, ilma ja ilmasto

Maa- ja kallioperään aiheutuu muutoksia rakentamisesta johtuen, koska niitä joudutaan muokkaamaan voimaloiden perustuksia varten. Pohjavesialueille suunniteltavia tuulipuistoja pyritään välttämään.

Varsinaisessa tuotantovaiheessa tuulivoima ei aiheuta kasvihuonekaasupäästöjä eikä muitakaan päästöjä ilmaan. Tuulivoimantuotannosta ei myöskään synny juuri lainkaan jätteitä eikä esimerkiksi lauhdevesipäästöjä vesistöön. Tuulivoimantuotannon ilmastovaikutukset ovat positiivisia, sillä sen avulla voidaan korvata esim. fossiilisten polttoaineiden käyttöä energiantuotannossa uusiutuvalla energialla.

7.3 Kasvi- ja eläinlajit, luonnon monimuotoisuus ja luonnonvarat

Tuulivoimapuistoja toteutettaessa osa tuulivoimaloiden luonnonympäristöstä muuttuu rakennetuksi ympäristöksi. Tuulivoimalaitosten tarvitseman alan lisäksi luonnonympäristöön kohdistuva muutos syntyy huoltoteiden, maakaapeleiden johtokäytävien ja sähkönsiirtoverkoston rakentamiseen tarvittaviin maa-alueisiin.

Ekologisista vaikutuksista merkittävimpiä voivat olla rakentamisen ja käytön vaikutukset uhanalaisiin luontotyyppeihin ja lajeihin sekä lintuihin.

7.4 Alue- ja yhdyskuntarakenne sekä yhdyskunta- ja energiatalous ja liikenne

Tuulipuiston rakentaminen, toiminta ja käyttö muuttavat alueen aluerakennetta johtuen tiestön, sähkönsiirtoverkoston ja sähköasemien rakentamisesta. Alueen toiminnallinen luonne muuttuu maa- ja metsätalousvaltaisesta teollisen energiatuotannon alueeksi. Tuulivoimaloiden alueet säilyvät kuitenkin päämaankäyttötarkoitukseltaan metsätalousalueena.

Tuulipuistot ovat merkittäviä rakennushankkeita, jotka vaikuttavat aluetalouteen mm. työllisyysvaikutusten ja verokertymän kautta. Hankkeet tuottavat kunnalle verotuloja ja tuulipuiston maanomistajille vuokratuloja. Tuulivoimahankkeen toteutuessa sillä pystytään kasvattamaan uusiutuvan energian tuotantoa.

Liikenteeseen kohdistuvat vaikutukset ovat suurimmillaan tuulipuiston rakentamisvaiheessa. Kuljetukset tapahtuvat raskailla ajoneuvoilla, mikä voi aiheuttaa tiestön parantamistarvetta ainakin tuulipuiston sisällä ja lähialueella. Vähäistä liikennöintiä aiheuttaa myös voimaloiden huoltotarve.

7.5 Kaupunkikuva, maisema, kulttuuriperintö ja rakennettu ympäristö

Tuulivoimarakentamisen näkyvimmit vaikutukset kohdistuvat maisemaan. Tuulivoimaloiden koon vuoksi niiden visuaalinen vaikutus ulottuu laajalle alueelle. Tuulivoimaloiden näkyvyyteen vaikuttaa tuulipuiston laajuus, tuulivoimaloiden korkeus, maaston, kasvillisuuden ja rakennusten katvevaikutus sekä ilman selkeys ja valo-olosuhteet.

Maisemavaikutuksia voi pitää merkittävänä, mikäli ne kohdistuvat arvokkaaksi ja herkäksi luokiteltuihin maisemakohteisiin, joita ovat erityisesti valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY) ja erämaiset luonnonmaisemat kuten suojellut laajat avosuot.

8. OSALLISET

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia sekä lausua kaavasta mielipiteitä ja antaa lausuntoja.

Kaavahankkeen osallisiksi on määritelty (MRL 62 §):

1. Kaikki, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:
 - Kaikki kuntalaiset, joita asia koskee
 - Kaava-alueen ja siihen rajoittuvien alueiden maanomistajat ja asukkaat
 - Alueen toimijat: wpd Finland Oy ja Scandinavian Wind Energy SWE Oy
2. Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
 - Oulaisten kaupungin eri hallintokunnat, lautakunnat ja luottamuselimet
 - Merijärven kunta
 - Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
 - Pohjois-Pohjanmaan liitto
 - Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
 - Metsähallitus
 - Pohjois-Pohjanmaan museo
 - Museovirasto
 - Ilmavoimien esikunta
 - Pääesikunnan operatiivinen osasto

- Pohjois-Suomen Huoltorykmentin Esikunta
- Pohjois-Suomen Sotilasläänien Esikunta
- Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi
- Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos
- Suomen metsäkeskus (Keski- ja Pohjois-Pohjanmaa)
- Jokilaaksojen pelastuslaitos
- Proagria Oulu
- Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa
- Finavia

3. Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Suomen Tuulivoimayhdistys ry
- Energiateollisuus ry
- WWF Suomi
- MTK Pohjois-Pohjanmaa
- Oulaisten ev.lut. seurakunta
- Metsänhoitoyhdistys Pyhäjokilaakso
- Pyhäjokialueen luonnonsuojeluyhdistys ry
- Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
- Oulaisten kotiseutuyhdistys ry
- Oulaisten riistanhoitoyhdistys
- Oulaisten metsästysseura ry
- Oulaisten vesiosuuskunta
- Petäjäskosken Kyläyhdistys ry
- Piipsjärven Kyläyhdistys ry
- Fingrid Oyj
- Elenia Oy
- PPO/Elisa
- TeliaSonera
- DNA
- Erillisverkot (Virve)

9. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

MRL 62 §

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehtoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

MRL 63 §

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Kaavoituksen vireilletulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelyistä. Ilmoittaminen on järjestettävä kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla.

Kaavoituksen suunnittelun voi osallistua monella tavalla mm. osallistumalla yleisötilaisuuksiin, ottamalla yhteyttä kaavoittajaan ja esittämällä mielipide kaavasta sen nähtävilläoloaikana. Alla olevassa listassa esitellään vaiheet.

9.1 Kaavan vireilletulosta ilmoittaminen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma

- Osayleiskaavan vireilletulosta tiedotetaan paikallislehdessä (SeutuMajakka) ja kirjeellä osallisille sekä kaupungintalon ilmoitustaululla.
- Tämä osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä kaupungintalolla sekä kaupungin internet -sivuilla osoitteessa: www.oulainen.fi. Nähtävilläolosta ilmoitetaan paikallislehdessä.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on mahdollisuus antaa kirjallisia tai suullisia mielipiteitä kuulutuksen mukaisesti.
- Osayleiskaavasta järjestetään ensimmäinen viranomaisneuvottelu ennen kaavaluonnoksen asettamista nähtäville.

9.2 Kaavaluonnoksen laadinta

- Osayleiskaavan luonnoksen valmistelu voidaan aloittaa, kun ympäristöselvitykset ja muu suunnittelu on tuottanut riittävästi tietoa kaavaluonnoksen laatimista varten.
- Valmisteluvaiheen kuulemisessa kaavaluonnos asetetaan nähtäville. Nähtäville asettamisesta ilmoitetaan julkisesti paikallislehdessä, kaupungin ilmoitustaululla ja kaupungin internet-sivuilla. Nähtävilläoloaikana kaavaluonnoksesta on mahdollisuus antaa kirjallisia tai suullisia mielipiteitä.
- Yleisötilaisuuden järjestäminen kaavaluonnoksesta.
- Kaavaluonnoksesta pyydetään lausunnot hallintokunnilta ja viranomaisilta.

9.3 Kaavaehdotuksen laadinta

- Osayleiskaavaehdotuksen asettaminen MRL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaan kaupunginhallituksen päätöksellä julkisesti nähtäville 30 vuorokaudeksi kaupungin ilmoitustaululle. Nähtävilläolosta ilmoitetaan julkisesti paikallislehdessä, kaupungin ilmoitustaululla ja kaupungin internet-sivuilla: www.oulainen.fi. Tänä aikana on kunnan jäsenillä ja osallisilla mahdollisuus antaa kaavaehdotuksesta kirjallisia muistutuksia.
- Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta.
- MRL 66 §:n ja MRA 18 §:n mukainen viranomaisneuvottelu pidetään, kun kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä ja sitä koskevat muistutukset ja lausunnot on saatu. Tarpeellisuus sovitaan ELY -keskuksen kanssa.

9.4 Hyväksymisvaihe

- Kaavaehdotuksesta annettuihin muistutuksiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet.
- Hallituskäsittely, kaavaehdotuksen hyväksyminen ja lähettäminen valtuustokäsittelyyn.
- Valtuustokäsittely, kaavaehdotuksen hyväksyminen.
- Osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä kuulutetaan virallisesti MRL 67 §:n ja MRA 94 §:n mukaan.
- Kun kaavan hyväksymispäätös on saanut lainvoiman, kaava kuulutetaan julkisesti astumaan voimaan (MRA 93 §). Kuulutukset julkaistaan virallisella ilmoitustaululla, sanomalehdessä ja kaupungin internet-sivuilla. Kaava astuu voimaan 30 vuorokauden kuluttua kuulutuksesta.

9.5 Muutoksenhaku

Jos valituksia ei jätetä, kaava astuu voimaan, kun sen hyväksymistä koskevasta lainvoimaisesta päätöksestä on kuulutettu (MRA 93 §).

10. HANKKEEN AIKATAULU JA OHJELMA

[illegible]